

سفیر انگلیس از نقش مذهب در سقوط شاه می گوید

۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ ساعت ۸:۰۱

سر آنتونی پارسونز، سفیر وقت بریتانیا در تهران، در یادداشت‌های خود با نگاهی از درون مناسبات قدرت، سیاست‌های «مدرن‌سازی شتاب‌زده» و فاصله‌گیری فرهنگی از سنت‌های مذهبی را از عوامل تعمیق نارضایتی اجتماعی می‌داند؛ اقداماتی چون برگزاری جشن هنر شیراز، میزبانی کنگره زرتشتیان در رمضان و تغییرات گسترده پیرامون حرم مشهد که به گفته او بیش از ناکامی‌های اقتصادی، بر ذهن و احساس توده‌های مذهبی اثر گذاشت.

سر آنتونی پارسونز، در مقام یک ناظر خارجی و نزدیک به قدرت، به نقد سیاست‌های «اسلام‌زدایی» و «مدرن‌سازی سریع» شاه و شهبانو پرداخته و پیامدهای اجتماعی اقداماتی نظیر جشن هنر شیراز و تخریب بازارهای اطراف حرم مشهد را واکاوی می‌کند:

«آیا او باید به شهبانو اجازه میداد که کنگره پیروان مذهب زرتشت را برگزار کند؟ و پایان آن را هم با پذیرایی شامپانی از شرکت کنندگان در کاخ سلطنتی جشن بگیرد؟ آنهم درست در وسط ماه رمضان؟! آیا او باید اجازه می‌داد که سبک‌های هنری پیشرفته و مسخره‌آمیز در جشن بین‌المللی فرهنگ و هنر شیراز به نمایش گذاشته شود؟ آیا او باید اجازه می‌داد که بازارهای اطراف صحن مطهر مشهد با خاک یکسان شود و حرم مطهر به صورت کلیسایی در جوار یک کلیسای انگلیسی جلوه‌گر شود؟ به نظر من و نیز مطمئناً به نظر همکاران دیپلمات عرب من که شرکت در پذیرایی پایانی کنگره زرتشتیان را تحریم کردند اینگونه کارها بیش از شکست بعضی از طرحهای اقتصادی جاه طلبانه... در توده‌های مردم مسلمان و رهبران مذهبی آنان که مخالف رژیم بوده‌اند تاثیر نامطلوب و عمیق برجای گذاشت. شاید به نظر او (شاه) و شهبانو اینگونه اقدامات، به عنوان روشهای سریع درمانی برای جدا کردن مردم ایران از روشهای اسلامی بود. شاید هم برای آن صورت می‌گرفت که خارجیان تحت تأثیر گرایش جهان میهنی و مدرن‌سازی ایران قرار گیرند. او از طبقات مذهبی که آنها را به ارتجاع سیاه متهم می‌کرد، به اندازه کمونیست‌ها انقلاب سرخ نفرت داشت. و شاید هم بیشتر... مطالب متن بالا، اظهارات یک روحانی شیعه و حتی یک سیاستمدار دردمند ایرانی نیست ترجمه عین نوشته سفیر وقت انگلیس در تهران سرآنتونی پارسونز است.»

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/50327/گويڊ-مپ-شاه-سقوط-مذهب-نقش-انگليس-سفير>